

مجموعه مقررات و آیین نامه های آموزشی مقطع دکتری تخصصی ورودی های سال تحصیلی 97 و پس از آن

اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان

شهریور 1397

به نام خدا

حقیقت نگار وجود و عدم

به نام خداوند لوح و قلم

کتابچه راهنما، شامل آیین‌نامه‌ها و مقررات آموزشی دوره های تحصیلات تکمیلی دکتری و منطبق بر آیین نامه یکپارچه آموزشی دوره های تحصیلی مصوب جلسه شماره 889 مورخ 96/3/10 شورای محترم عالی برنامه ریزی آموزشی و ابلاغیه شماره 2/43069 مورخ 97/3/1 معاون محترم آموزشی وزارت علوم، به همراه مصوبات شیوه‌نامه اجرایی موارد تفویض اختیار شده در جلسات شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان است. امید است، رعایت مفاد این راهنما ضمن ایجاد نظم بیشتر و تسهیل امور، باعث ارتقاء کیفی دوره های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه شود.

این آیین نامه و مجموعه مقررات برای تمامی دانشجویان ورودی سال تحصیلی 97 و پس از آن لازم الاجراست.

از تمامی همکاران و دانشجویان محترم درخواست می‌شود، جهت اطلاع و دریافت آیین‌نامه‌ها و مقررات، به وبگاه تحصیلات تکمیلی دانشگاه به آدرس زیر مراجعه نمایند:

وبگاه دانشگاه - معاونت ها - معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی - تحصیلات تکمیلی

آدرس وبگاه: www.usb.ac.ir

تلفن مستقیم: 31136213-054

تلفن داخلی: 31136315-054

نمابر: 33443391-054

مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

شهریور 1397

فهرست

1. تعاریف از صفحه 3 تا 5
2. فصل اول، کلیات از صفحه 6 تا 7
3. فصل دوم، شرایط ورود صفحه 8
4. فصل سوم، استاد راهنما از صفحه 9 تا 11
5. فصل چهارم، مرحله آموزشی از صفحه 12 تا 14
6. فصل پنجم، ارزیابی آزمون جامع از صفحه 15 تا 19
7. فصل ششم، پیشنهاد طرح پژوهشی رساله (پیشنهاد) از صفحه 20 تا 21
8. فصل هفتم، مرحله پژوهشی و تدوین رساله از صفحه 22 تا 26
9. فصل هشتم، اخراج، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل از صفحه 27 تا 28
10. فصل نهم، سایر مقررات از صفحه 29 تا 30

تعاریف

شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

به منظور سیاست‌گذاری در امور تحصیلات تکمیلی دانشگاه، آیین‌نامه و مقررات، بررسی برنامه‌های آموزشی جدید و ارزیابی برنامه‌های آموزشی موجود، بررسی درخواست‌های آموزشی دانشجویی و موارد ویژه آموزشی و تصمیم‌سازی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در فواصل زمانی معین تشکیل جلسه می‌دهد. اعضای شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بشرح زیر هستند:

1. معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
2. معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه، با توجه به ضرورت حضور در خصوص موضوعات مرتبط
3. مدیرکل تحصیلات تکمیلی دانشگاه
4. مدیرکل خدمات آموزشی دانشگاه
5. معاونین آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده‌ها
6. مدیر استعداد های درخشان، مدیر دوره های آزاد، مدیر دفتر شاهد و ایثارگران و مدیر نظارت و ارزیابی، با توجه به ضرورت حضور در خصوص موضوعات مرتبط

شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده‌ها

به منظور تعیین ظرفیت پذیرش دانشجویان جدید و بررسی مستندات فعالیتهای آموزشی و پژوهشی همکاران وفق مقررات مصوب اخذ دانشجو در دوره های تحصیلات تکمیلی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در ابتدای هر سال تحصیلی تشکیل جلسه می‌دهد. اعضای شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بشرح زیر هستند:

1. رئیس دانشکده
2. معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده
3. معاون پژوهشی دانشکده
4. مدیرگروه‌های مجری دوره‌های تحصیلات تکمیلی

شورای تحصیلات تکمیلی گروه

به منظور بررسی تقاضاهای آموزشی دانشجویان و ارائه مشاوره و نظرات در خصوص افزایش کیفی و کمی دوره‌های تحصیلات تکمیلی در فواصل زمانی معین تشکیل جلسه می‌دهد. اعضای شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی شامل اعضای هیأت علمی حداقل از مرتبه استادیار در هر گروه آموزشی است.

اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه

این اداره بازوی اجرایی معاون آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است و زیر نظر مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه فعالیت می‌نماید. انجام امور اداری مراحل مختلف تحصیل دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی مانند: ثبت‌نام، فارغ‌التحصیلی، بررسی کمی و کیفی تحصیل دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری بر عهده این اداره کل است. پیشنهاد اصلاحات و موارد خاص که در آئین نامه پیش بینی نشده جهت تصویب در شورای آموزشی دانشگاه و اتخاذ تصمیم برای موارد خاص آموزشی و فراغت از تحصیلی دانشجویان و همچنین دبیری شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

وظایف و اختیارات معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده

پاسخگویی به سوالات آموزشی دانشجویان و بررسی درخواست های دانشجویان تحصیلات تکمیلی برای هرگونه اقدام تحصیلی مانند: ثبت نام دروس، حذف و اضافه دروس و ترم، مرخصی تحصیلی، نظارت در جلسه امتحانات و تمام امور مربوط به تصویب پایان نامه و رساله، اخذ مجوز دفاع از پایان نامه و رساله و مانند آنها به شرحی که در آیین نامه آمده است.

وظایف و اختیارات مدیر گروه

پاسخگویی به سوالات آموزشی دانشجویان و بررسی اولیه درخواست های دانشجویان تحصیلات تکمیلی برای هرگونه اقدام تحصیلی مانند: ثبت نام دروس، حذف و اضافه دروس و ترم، مرخصی تحصیلی و تایید اولیه امور مربوط به تصویب پایان نامه و رساله، اخذ مجوز دفاع از پایان نامه و رساله و مانند آنها به شرحی که در آیین نامه آمده است.

فصل اول

کلیات

ماده 1: تعریف

دوره دکتری (Ph.D.) بالاترین مقطع تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک دکتری در رشته و گرایش مربوطه می‌انجامد و مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی است.

ماده 2: هدف

هدف از ایجاد دوره دکتری، تربیت افرادی است که با احاطه به آثار علمی در یک رشته خاص و آشنا شدن با روش‌های پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش، بتوانند با نوآوری در زمینه‌های علمی، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش، در رشته تخصصی خود مؤثر بوده و به تازه‌هایی در جهان دانش و فناوری دست یابند.

ماده 3: محور اصلی

محور اصلی فعالیت‌های دوره دکتری، پژوهش و کسب تبحر در یک رشته خاص علمی است. از این رو، آموزش وسیله برطرف کردن کاستی‌های علمی - تخصصی دانشجویان این دوره است، تا راه را برای وصول به اهداف دوره هموار سازد.

ماده 4: مشخصات کلی دوره

دوره دکتری دارای دو مرحله آموزشی و پژوهشی است.

1-4- مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی آغاز و به ارزیابی جامع و دفاع از موضوع پیشنهادی رساله ختم می‌شود.

2-4- مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی و قبولی در ارزیابی جامع آغاز شده و پس از انتشار مقاله یا مقالاتی در راستای موضوع رساله با تدوین رساله و دفاع از آن پایان می‌پذیرد.

دانشجویان دوره دکتری می توانند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی خود را در مرحله آموزشی آغاز نمایند ولی انتخاب واحد رساله دانشجویان در مرحله پژوهشی منوط به موفقیت در ارزیابی جامع و دفاع از موضوع پیشنهاد رساله است.

فصل دوم

شرایط ورود

ماده 5: شرایط ورود به دوره به شرح زیر است:

- 3-1- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی
- 3-2- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد یا دکترای حرفه ای یا بالاتر متناسب با رشته‌ی مورد تقاضا، از یکی از دانشگاه های داخل یا خارج کشور که حسب مورد به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.
- 3-3- برخورداری از توانایی جسمی لازم و متناسب با رشته تحصیلی
- 3-4- قبولی در آزمون کتبی و مصاحبه اختصاصی ورود به دوره دکتری بر اساس شرایط مندرج در دفترچه های راهنمای سازمان سنجش
- 3-5- داوطلب پس از قبولی و نام نویسی در دوره دکتری، دانشجوی دوره دکتری نامیده می شود.

تبصره 1:

ورود به دوره دکتری در دانشگاه سیستان و بلوچستان از طریق شرکت در آزمون ورودی دکتری (داوطلب آزاد، بورسیه، تبدیل بورسیه، مربی دانشگاه و ...) امکان پذیر است. فقط داوطلبانی که مشمول آیین نامه های استعداد های درخشان مصوب وزارت علوم تحقیقات و فناوری و دانشگاه می گردند، می توانند بدون شرکت در آزمون ورودی و با رعایت شرایط آن آیین نامه ها در دوره دکتری پذیرفته شوند. درخواست و مدارک لازم جهت ورود به دوره از این طریق باید به دفتر استعداد های درخشان دانشگاه ارائه شود. موعد ارائه درخواست از طریق دفتر استعداد های درخشان دانشگاه اعلام می شود.

فصل سوم

استاد راهنما

ماده 6:

مسئولیت راهنمایی دانشجو از نخستین نیمسال تحصیلی برعهده استاد راهنما است که از میان اعضاء هیأت علمی با مرتبه استادیاری و بالاتر و با موافقت عضو هیأت علمی و تأیید شورای گروه ذیربط تعیین می شود.

تبصره 1:

فرم تعیین استاد راهنما باید حداکثر تا پایان نیمسال اول به تحصیلات تکمیلی ارسال شود. در غیر این صورت از ثبت نام دانشجو در نیمسال دوم جلوگیری به عمل خواهد آمد. مسئولیت ناشی از عواقب تاخیر در انتخاب استاد راهنما در موعد مقرر بر عهده دانشجو و مدیر گروه آموزشی مربوطه است.

تبصره 2:

استاد راهنمای مستقل (یا استاد راهنمای اول) باید عضو هیأت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان و حداقل دارای مرتبه استادیاری با سه سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و استاد راهنمای دو پایان نامه کارشناسی ارشد بصورت مستقل باشد.

تبصره 3:

در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه، می توانند مسئولیت راهنمایی رساله دانشجو را دو استاد راهنما به طور مشترک عهده دار شوند. استاد راهنمای دوم باید عضو هیأت علمی با حداقل مرتبه استادیاری باشد.

تبصره 4:

سهام استاد راهنمای اول و دوم در مسولیت هدایت رساله یکسان است.

تبصره 5:

در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه، یک یا دو نفر از اعضاء هیأت علمی یا سایر متخصصان برجسته به عنوان استاد مشاور رساله دانشجو تعیین می شوند. استاد مشاور یکی از اعضاء هیأت علمی یا متخصصان حرفه‌ای است.

تبصره 6:

تمامی امور پژوهشی دانشجو تا روز فارغ التحصیلی زیر نظر استاد راهنمای اول و با صلاحدید وی خواهد بود. دانشجو مکلف است هماهنگی لازم را با استاد راهنمای اول داشته باشد. با اعلام کتبی استاد راهنما مبنی بر عدم پیگیری امور پژوهشی توسط دانشجو به گروه آموزشی و ارجاع آن به گروه و دانشکده و اداره تحصیلات تکمیلی، حکم اخراج برای دانشجو صادر خواهد شد.

تبصره 7:

درج نام اساتید راهنمای دوم و مشاور در رساله الزامی است، همچنین درج نام استاد راهنمای دوم در مقالات الزامی است. لازم است جهت جلوگیری از تبعات، استاد راهنمای اول در انتخاب اساتید راهنمای دوم و مشاور دقت نماید. اعلام اسامی راهنمای دوم یا مشاور باید پس از تایید گروه و دانشکده و حداقل 6 ماه قبل از دفاع به تحصیلات تکمیلی گزارش شده باشد. حذف اسامی استاد راهنمای دوم و مشاور پس از تایید میسر نمی باشد.

تبصره 8:

هر استاد راهنما به شرط حضور کافی و تمام وقت در دانشگاه و داشتن تجربه موفق می تواند بطور همزمان راهنمایی پایان نامه ها و رساله های تحصیلات تکمیلی را طبق جدول زیر بر عهده داشته باشد:

مجموع حداکثر تعداد دانشجویان همزمان	ارشد	دکتری	مرتبه علمی
9	6	3	استادیار
12	8	4	دانشیار
14	8	6	استاد

تبصره 9:

بر اساس مصوبه جلسه 929 شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی مورخ 99/9/22، در مقطع دکتری به ازای هر سه عضو هیأت علمی در مرتبه استادیاری، هر دو عضو هیأت علمی در مرتبه دانشیاری و یک عضو هیأت علمی در مرتبه استادی، یک دانشجو از هر ورودی قابل پذیرش است.

تبصره 10:

در صورت عدم چاپ یا پذیرش یک مقاله علمی-پژوهشی معتبر بین المللی یا داخلی در سال گذشته توسط عضو هیأت علمی، سهمیه اخذ دانشجوی دکتری در سال بعد توسط گروه آموزشی مربوطه حذف خواهد شد.

تبصره 11:

شرایط و ظرفیت پذیرش یا عدم پذیرش دانشجو توسط اساتید در رشته‌های مختلف بر اساس تصمیمات شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و یا تصمیمات وزارت عتف قابل تغییر است.

تبصره 12:

مقالات مستخرج از رساله بایستی در مجلات معتبر مورد تایید حوزه معاونت پژوهشی و فناوری چاپ شود. برای اطمینان از معتبر بودن مجلات به سایت معاونت پژوهشی و فناوری، قسمت مجلات معتبر و یا سامانه پژوهشی مراجعه شود.

فصل چهارم

مرحله آموزشی

ماده 7:

مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری در شیوه آموزشی-پژوهشی حداقل 6 و حداکثر 8 نیمسال و به صورت تمام وقت و تابع مقررات وزارت عتف و دانشگاه می باشد.

تبصره 1:

در صورتی که دانشجو نتواند در مدت 8 نیمسال فارغ التحصیل شود، مدت تحصیل وی حداکثر تا دو ترم در صورت رضایت استاد راهنما از عملکرد دانشجو، قابل تمدید است.

تبصره 2:

دانشجوی روزانه برای تمدید سنوات ترم دهم بایستی شهریه را مطابق با تعرفه‌های دوره نوبت دوم پرداخت نماید.

تبصره 3:

تحصیل همزمان دانشجو در دوره دکتری دیگر یا سایر دوره‌های تحصیلی ممنوع است.

ماده 8:

مجموع واحدهای دوره دکتری در شیوه آموزشی-پژوهشی 36 واحد است که 12 تا 18 واحد آن درسی و 18 تا 24 واحد آن مربوط به رساله است که طبق برنامه درسی مصوب هر رشته تعیین می شود.

تبصره 1:

واحدهای درسی به منظور تسلط بر مفاهیم نوین هر رشته و تقویت توان علمی دانشجو برای اجرای فعالیت های پژوهشی دوره، با نظر استاد راهنما، تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و براساس برنامه درسی مصوب هر رشته به صورت یک ترم در میان ارائه می شود. اساتید راهنما فقط می توانند حداکثر پنجاه درصد دروس آموزشی دوره دکتری مربوط به دانشجویان خود را تدریس نمایند. پنجاه درصد باقیمانده دروس دوره، باید توسط اساتید دیگر گروه آموزشی مربوطه تدریس شود.

تبصره 2:

با توجه به اینکه ادامه تحصیل در مقطع دکتری به صورت تمام وقت است، گروه‌های آموزشی مکلفند، برنامه درسی هر نیمسال را در روزهای هفته توزیع و برنامه امتحانی پایان ترم را بر اساس تقویم آموزشی دانشگاه با درج تاریخ، زمان و محل امتحان مشخص نمایند.

تبصره 3:

حداقل نمره قبولی در هر درس 14 از 20 و میانگین کل قابل قبول نمره‌های دانشجو در هر نیمسال تحصیلی 16 از 20 است. در صورتی که میانگین کل دروس کمتر از 16 باشد، دانشجو مجاز است با نظر استاد راهنما و تایید شورای گروه آموزشی حداکثر در یک نیمسال تحصیلی به شرط داشتن سنوات مجاز، درس‌هایی را علاوه بر سقف واحدهای درسی برای جبران میانگین کل بگذراند. دروس پیشنهادی از میان دروسی انتخاب می‌شود که دانشجو در آن‌ها نمره بین 14 تا 16 کسب کرده باشد.

تبصره 4:

محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می‌شود.

تبصره 5:

دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس، حذف ارادی یا (حذف پزشکی امتحان پایان ترم) موظف است همان درس را مجدداً اخذ نماید و برای انتخاب مجدد همان درس، هزینه مربوطه را بر اساس تعرفه مصوب هیأت امناء دانشگاه پرداخت نماید.

تبصره 6:

دانشجوی دکتری، در صورت دو ترم مشروطی اخراج می‌شود.

ماده 9:

در بخش آموزشی، دانشجو موظف است در هر نیمسال بین حداقل 6 تا حداکثر 10 واحد درسی را انتخاب و ثبت نام کند، مگر آنکه کمتر از 6 واحد درسی باقی مانده باشد. پس از انتخاب واحد رساله توسط دانشجو، سقف اخذ واحدهای رساله در هر نیمسال می‌تواند تا حداکثر 12 واحد به تایید استاد راهنما و گروه افزایش یابد.

ماده 10:

حضور دانشجو در تمامی برنامه‌های درسی و دیگر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید از $3/16$ مجموع ساعات آن درس تجاوز نماید، در غیر این صورت دانشجو نمی‌تواند در جلسه امتحانات پایان ترم شرکت نماید و نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود. در صورت عدم گزارش غیبت ممانعت از شرکت دانشجو در جلسه امتحان خلاف مقررات است.

تبصره:

امتحانات دروس دوره دکتری در بازه امتحانات پایان ترم آموزشی دانشگاه، با تنظیم صورتجلسه برگزار می‌شود. عواقب ناشی از عدم برگزاری امتحانات، به عهده مدیر گروه و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مربوطه است.

فصل پنجم

ارزیابی آزمون جامع

ماده 11:

هدف از ارزیابی جامع، کسب اطمینان از قابلیت های آموزشی-علمی دانشجو، توانایی برخورد اصولی با مسائل و برخورداری از قوه ابتکار و قابلیت های پژوهشی است.

ماده 12:

ارزیابی جامع پس از گذراندن کلیه دروس آموزشی و احراز توانایی در زبان خارجی برگزار می شود. مسئولیت عواقب ناشی از عدم ثبت بموقع نمرات دروس آموزشی (یکی از شرایط آزمون جامع)، بر عهده استاد درس، مدیر گروه و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مربوطه است. در صورت عدم آمادگی دانشجو برای شرکت در اولین امتحان جامع پس از اتمام دروس آموزشی، دانشجو می تواند با اخذ واحد در انتظار آزمون جامع حداکثر برای یک ترم، شرکت در امتحان جامع را به تعویق بیندازد. این ترم جز سنوات دانشجو محسوب می گردد.

تبصره 1:

دانشجویانی که تا زمان آزمون جامع موفق به ارائه گواهی قبولی نمره زبان نشوند، حداکثر تا قبل از زمان اخذ مجوز دفاع، ملزم به ارائه گواهی قبولی زبان خارجه هستند.

تبصره 2:

نمره قبولی در آزمون های زبان خارجی بشرح زیر است:

1- کسب حداقل نمره 460 در امتحان TOLIMO

2- کسب حداقل نمره 50 در امتحان MSRT

3- کسب حداقل نمره 5 در امتحان IELTS

4- کسب حداقل نمره 500 در امتحان TOEFL (PBT)

5- کسب حداقل نمره 60 در امتحان TOEFL (IBT)

6- کسب حداقل نمره 150 در امتحان TOEFL (CBT)

تبصره 3:

دانشجویان دوره دکتری که در بدو ورود به دانشگاه و آغاز دوره، قبولی گواهی معتبر نمره زبان (IELTS, TOEFL, MSRT و TOLIMO) با شرایط فوق را که دو سال از اخذ آن نگذشته باشد، ارائه نمایند، به منظور ایجاد انگیزه و تشویق این قبیل دانشجویان، از گذراندن مجدد آزمون زبان، جهت ارزیابی جامع و فراغت از تحصیلی معاف هستند.

تبصره 4:

گواهی قبولی (احراز حداقل کف نمره) آزمونهای زبان دانشگاه های تهران و تربیت مدرس به جای گواهی قبولی آزمون های فوق پذیرفته می شود.

تبصره 5:

درخواست مجوز برگزاری آزمون ارزیابی جامع باید حداقل 2 هفته پیش از برگزاری آزمون از طریق گروه و دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.

تبصره 6:

آزمون جامع دو بار در هر سال تحصیلی برگزار میشود. آزمون بار اول در بازه 1 تا 15 مهرماه و آزمون بار دوم در بازه 1 تا 15 بهمن ماه.

تبصره 7:

گروه پس از کسب مجوز از تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند نسبت به ارزیابی جامع بر اساس ضوابط و مقررات اقدام نماید.

تبصره 8:

گروه مکلف است، طی یک نامه کتبی نسبت به دعوت از اساتید ارزیاب آزمون جامع در مکان، تاریخ و ساعت مشخص اقدام نماید. آزمون با برگه های ممهور به مهر گروه انجام شود. تصحیح اوراق بایستی در حضور مدیر گروه و در مکان مشخص شده انجام و تحویل گروه آموزشی شود.

ماده 13:

ارزیابی جامع شامل ارزیابی قابلیت های آموزشی و پژوهشی دانشجو است که به صورت کتبی و شفاهی طبق نظر گروه برگزار می شود.

تبصره 1:

دانشجو باید در یک آزمون شامل 2 یا 3 درس از مجموع دروس دوره دکتری به انتخاب استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی شرکت نماید.

تبصره 2:

دانشجو در صورت داشتن نظر موافق گروه آموزشی با داشتن شروط زیر می تواند از معافیت های امتحان جامع استفاده نماید:

ردیف	امتحان جامع از 2 درس	تعداد مقالات
1	امتحان جامع از 2 درس	فاقد مقاله
2	امتحان جامع از 1 درس	یک مقاله معتبر علمی-پژوهشی
3	بدون امتحان جامع	2 مقاله معتبر علمی-پژوهشی
4	بدون امتحان جامع	یک مقاله ISI

ردیف	امتحان جامع از 3 درس	تعداد مقالات
1	امتحان جامع از 3 درس	فاقد مقاله
2	امتحان جامع از 1 درس	یک مقاله معتبر علمی-پژوهشی
3	بدون امتحان جامع	2 مقاله معتبر علمی-پژوهشی
4	بدون امتحان جامع	یک مقاله ISI

این تبصره با اخذ سیاست های حوزه معاونت پژوهشی و تصویب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند تغییر یا حذف شود.

تبصره 3:

مقالاتی قابل قبول هستند که مستخرج از رساله دکتری و تحت نظر اساتید راهنما و مشاور (در صورت داشتن) و دارای نامه پذیرش قطعی باشند. لازم به ذکر است مقالاتی که با اسامی دیگری (بجز نام های استاد راهنما و

ماده 14:

ارزیابی جامع زیر نظر شورای تحصیلات تکمیلی گروه و توسط هیأتی مرکب از 4 تا 6 نفر به شرح زیر برگزار می‌شود:

• اساتید راهنما و مشاور

• 3 نفر از اعضاء هیأت علمی دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی به تایید شورای تحصیلات تکمیلی گروه.

تبصره:

حضور یا عدم حضور یک داور خارج از دانشگاه در جلسه ارزیابی جامع، طبق نظر گروه آموزشی خواهد بود.

ماده 15:

شرایط شرکت دانشجو در ارزیابی آزمون جامع عبارتند از:

1- گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره با میانگین کل 16 با تایید گروه آموزشی مربوطه.

2- ارائه قبولی مدرک زبان از یکی از آزمونهای معتبر سازمان سنجش به تایید گروه آموزشی مربوطه و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

3- عدم نمره معوقه، تحت نظارت و کنترل گروه آموزشی مربوطه.

4- نداشتن منع آموزشی.

عواقب ناشی از عدم احراز شرایط فوق به عهده مدیر گروه آموزشی و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مربوطه است.

ماده 16:

حداقل نمره قبولی ارزیابی جامع (با احتساب 70 درصد نمره کتبی (قابلیت آموزشی) و 30 درصد نمره مصاحبه (قابلیت پژوهشی) 16 است.

تبصره 1:

گروه و دانشکده موظف است نمره ارزیابی جامع (قبولی یا مردودی) را حداکثر یک ماه پس از تاریخ برگزاری آزمون به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام کند. عواقب ناشی از عدم ارسال به موقع نمره ارزیابی جامع به عهده مدیر گروه آموزشی مربوطه و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مربوطه است.

تبصره 2:

در صورت عدم ارسال نمره قبولی ارزیابی جامع در مهلت قانونی، نمره ارزیابی جامع در آن نیمسال مردود شناخته می‌شود و دانشجو فقط می‌تواند در یک آزمون ارزیابی جامع دیگر شرکت نماید.

تبصره 3:

در صورت عدم حضور دانشجو در امتحان جامع نمره ارزیابی جامع مردودی است و دانشجو فقط می‌تواند در یک آزمون ارزیابی جامع دیگر شرکت نماید.

ماده 17:

در صورت عدم قبولی دانشجو در اولین ارزیابی جامع، دانشجو باید در ارزیابی جامع بعدی شرکت نماید و نمره قبولی را کسب کند. در غیر این صورت دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم خواهد شد.

فصل ششم

پیشنهاد طرح پژوهشی رساله (پیشنهاد)

ماده 18:

دانشجو موظف است پس از قبولی در ارزیابی جامع و حداکثر تا پایان نیمسال چهارم تحصیلی از طرح پیشنهاد پژوهشی (پروپوزال) خود در حضور هیأت داوران رساله دفاع نماید. بدیهی است مدیر گروه آموزشی مربوطه باید هماهنگی لازم جهت اخذ مجوز برگزاری جلسه طرح دفاع از پیشنهاد را با معاون آموزشی دانشکده به عمل آورد.

تبصره 1:

رویکردها و سیاست های کلان برای جهت دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تصویب می کند.

تبصره 2:

ترکیب هیأت داوران دفاع از طرح پیشنهاد پژوهشی متشکل از استاد (اساتید) راهنما و مشاور و حداقل 3 نفر اعضاء هیأت علمی با مرتبه استادیاری یا بالاتر به پیشنهاد استاد راهنما و تعیین شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی مربوطه است. حضور یا عدم حضور یک داور خارج از دانشگاه در جلسه ارزیابی دفاع از طرح پیشنهاد پژوهشی رساله، بر طبق نظر گروه آموزشی خواهد بود.

تبصره 3:

موفقیت یا عدم موفقیت دفاع از طرح پیشنهاد پژوهشی رساله دانشجو باید توسط گروه و معاون آموزشی دانشکده ظرف مدت دو هفته پس از برگزاری به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام شود.

تبصره 4:

چنانچه دانشجو نتواند در زمان مقرر از طرح پیشنهاد پژوهشی خود دفاع نماید، می تواند زمان دفاع را با موافقت استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه به مدت حداکثر دو نیمسال (حداکثر تا پایان نیمسال ششم)

با رعایت سقف زمانی کل دوره دکتری به تعویق اندازد. از آنجایی که تاخیر در تصویب پیشنهاد ضمن سنواتی شدن دانشجوی مشکلات مالی بر دانشجوی و دانشگاه تحمیل می‌نماید، تاکید بر تصویب پیشنهاد تا انتهای نیمسال چهارم می‌باشد. دانشجوی تا زمان تصویب پیشنهاد بایستی در انتظار دفاع پیشنهاد را ثبت نماید.

ماده 19:

در صورت عدم موفقیت یا عدم رعایت زمان در دفاع از طرح پیشنهاد پژوهشی، دانشجوی از ادامه تحصیل محروم می‌شود. مسئولیت عدم رعایت زمان در ارائه پیشنهاد بر عهده دانشجوی می‌باشد.

فصل هفتم**مرحله پژوهشی و تدوین رساله****ماده 20:**

انتخاب واحد رساله توسط دانشجو، پس از قبولی در امتحان جامع و تصویب پیشنهاد پژوهشی رساله صورت می‌گیرد.

تبصره:

دانشجویان مقطع دکتری پس از تصویب پیشنهاد بایستی واحد رساله و بعد از اتمام واحدهای رساله، هر ترم تا قبل از اتمام دوره، ادامه رساله را در سیستم گلستان ثبت نمایند. عدم ثبت ادامه رساله، به منزله انصراف بوده و دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود. عواقب ناشی از آن، بر عهده دانشجو و مدیر گروه آموزشی مربوطه خواهد بود.

ماده 21:

تعداد واحدهای رساله در مرحله پژوهشی بین 18 تا 24 واحد درسی است. در هر حال مجموع واحدهای دوره دکتری نباید بیش از 36 واحد باشد.

ماده 22:

تمامی فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجو، در مرحله پژوهشی و تدوین رساله، باید با هدایت و نظارت استاد یا اساتید راهنما صورت گیرد. دانشجو موظف است هر چهار ماه یکبار گزارش فعالیت‌های پژوهشی خود را به تأیید استاد راهنما و مدیر گروه رسانده و در جلسه دفاع از رساله به نماینده تحصیلات تکمیلی ارائه نماید.

ماده 23:

دانشجو پس از تدوین رساله و تأیید استاد راهنما مبنی بر کفایت دستاوردهای علمی (پذیرش یک مقاله علمی-پژوهشی معتبر مستخرج از رساله مطابق ابلاغیه شماره 2/279875 مورخ 99/12/5 معاون محترم آموزشی وزارت عتف و یا ثبت پتنت خارجی)، مجاز است در حضور هیئت داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره 2:

شرایط برگزاری دفاع از رساله دکتری:

- 1- گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره با میانگین کل 16 با تایید گروه آموزشی مربوطه.
  - 2- ارائه قبولی مدرک زبان از یکی از آزمونهای معتبر ذکر شده در آئین نامه به تایید تحصیلات تکمیلی دانشگاه.
  - 3- عدم نمره معوقه، تحت نظارت و کنترل گروه آموزشی مربوطه
  - 4- نداشتن دو ترم مشروطی، تحت نظارت و کنترل گروه آموزشی مربوطه
  - 5- موفقیت در آزمون جامع با احراز حداقل نمره قبولی 16
  - 6- موفقیت در دفاع از طرح پیشنهادی پژوهشی
  - 7- پذیرش قطعی حداقل یک مقاله علمی-پژوهشی معتبر یا ثبت پتنت خارجی به تایید حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه (اعتبار ژورنال را حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه تایید نماید)
  - 8- عدم اتمام سنوات مجاز تحصیلی دوره
  - 9- نداشتن منع آموزشی
- مسئولیت رعایت هر یک از شرایط فوق الذکر، به عهده مدیر گروه آموزشی و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مربوطه است.

تبصره 3:

رساله دکتری، با هدف حمایت و پاسداری از فرهنگ و زبان فارسی، باید به زبان فارسی نگارش شود، به استثناء برخی از گرایش های گروه زبان انگلیسی. دستورالعمل نگارش رساله در سایت تحصیلات تکمیلی، قسمت "رساله دکتری" آمده است.

تبصره 4:

جهت اطلاع از پایگاه های معتبر بین المللی مبنی بر نمایه شدن مجلات علمی به سایت حوزه معاونت پژوهشی دانشکده یا دانشگاه مراجعه نمایند.

تبصره 5:

دانشجو موظف است حداقل چهل روز پیش از برگزاری جلسه دفاع، نسبت به شروع فرایند اخذ مجوز دفاع از رساله دکتری اقدام نماید.

تبصره 6:

تاریخ برگزاری جلسه دفاع رساله پس از تأیید هیات داوران و معاون آموزشی دانشکده مربوطه تعیین می‌شود.

تبصره 7:

ارزیابی دفاع رساله مطابق فرم‌های موجود در سایت اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه، انجام می‌گیرد.

تبصره 8:

شرط قبولی مقالات مستخرج از رساله دکتری:

1- حداقل یک مقاله علمی-پژوهشی معتبر با گواهی پذیرش معتبر، که در مجلات مربوطه در پایگاه‌های معتبر مورد قبول معاونت پژوهشی دانشگاه فهرست شده باشد (WOS, Scopus, JCR)، علمی پژوهشی مصوب وزارتین، ISC داخلی و خارجی موجود در فهرست نشریات وزارتین).

2- دانشجو، نویسنده اول مقاله باشد و نویسنده مسئول استاد راهنما (راهنمای اول یا دوم و عضو هیئت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان یا مشاور که عضو هیئت علمی دانشگاه سیستان و بلوچستان است و استاد/اساتید راهنما آنرا تایید نموده اند) باشد.

3- نام اساتید راهنما و مشاور بعد از نام دانشجو آمده باشد. ترتیب نام اساتید بر اساس موافقت آنان می‌باشد. نام استاد راهنمای دوم در مقاله وتویی الزامی است. عدم درج نام استاد مشاور در صورت رضایت بلامانع است.

4- نام استاد یا دانشجوی دیگری در مقام همکار مقاله مستخرج از رساله ذکر نشود.

5- درج نام اساتید و همکاران مقاله از دانشگاه‌های خارج از کشور که در راستای رساله خدمات ارائه می‌دهند، بلامانع است.

ماده 24:

ارزشیابی رساله در جلسه دفاع توسط اساتید راهنما و مشاور و هیأت داوران به شرح زیر برگزار می‌شود:

1. استاد یا اساتید راهنما

2. استاد یا اساتید مشاور (حضور آنان الزامی نیست)

3. حداکثر 3 نفر داور از اعضاء هیأت علمی در زمینه مربوط به موضوع رساله، 2 نفر عضو هیأت علمی داخلی با درجه حداقل استادیاری (دو سال سابقه تدریس) و 1 نفر عضو هیأت علمی خارجی با درجه حداقل دانشیاری، که یک نفر از 3 داور به پیشنهاد استاد راهنما است و بایستی همگی به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه برسد.

ماده 25:

نظارت بر رعایت کلیه مفاد آئین‌نامه دفاع از رساله و محاسبه نمره و ریاست جلسه دفاع رساله برعهده نماینده تحصیلات تکمیلی، با حداقل مرتبه استادیاری است.

تبصره:

نماینده تحصیلات تکمیلی به صورت چرخه‌ای از میان اعضاء هیأت علمی و توسط شورای گروه تعیین می شود (شرح وظایف نماینده تحصیلات تکمیلی در سایت تحصیلات تکمیلی موجود است).

ماده 26:

ارزیابی رساله براساس کیفیت علمی و پژوهشی انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی و نحوه نگارش رساله انجام می شود و نتیجه آن به یکی از دو صورت زیر تعیین می‌شود:

1- قبول (با درجه عالی، بسیار خوب، خوب)

عالی: نمره 19 تا 20

بسیار خوب: نمره 18 تا 18/99

خوب: نمره 16 تا 17/99

2- غیر قابل قبول (کمتر از 16)

تبصره 1:

ملاک تصمیم گیری درخصوص قبول یا عدم قبول رساله و همچنین درجه آن میانگین نمراتی است که هر یک از داوران حاضر در جلسه به دانشجو می‌دهند. مجموعه استادان راهنما و مشاور (در صورت تعدد)، مجموعاً "یک رأی

تبصره 2:

در صورتی که دانشجوی دوره دکتری بیش از مقالات و تویی، مقاله ISI یا علمی پژوهشی معتبر با پذیرش قطعی داشته باشد، به ازای هر مقاله اضافی به تایید استاد راهنما و هیئت داوران می‌توان حداکثر تا 0/5 نمره به نمره ارزیابی رساله دانشجو اضافه کرد.

تبصره 3:

دانشجو موظف است در مدت حداکثر چهار ماه از تاریخ دفاع، اصلاحات مورد نظر داوران را انجام داده و ظرف حداکثر ده روز کاری تأییدیه انجام اصلاحات را جهت انجام مراحل تسویه حساب نهایی با نظارت نماینده تحصیلات تکمیلی، از طریق دانشکده مربوطه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه نماید.

تبصره 4:

تأیید اصلاحات مورد نظر داور خارجی بر عهده یکی از داوران داخلی یا نماینده تحصیلات تکمیلی با اخذ وکالت (ایمیل معتبر) است.

تبصره 5:

چنانچه رساله دانشجو «غیر قابل قبول» ارزیابی شود، بنابر تشخیص هیأت داوران، دانشجو مجاز است حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ دفاع، به شرط اینکه از حداکثر مدت مجاز تحصیل بیشتر نشود، اصلاحات لازم را در رساله اعمال کرده و فقط برای یکبار دیگر از رساله خود دفاع نماید.

تبصره 6:

ثبت نمره رساله دکتری در سیستم گلستان، فقط در حوزه اختیارات اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

تبصره 7:

دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و کسب نمره «قبول» در رساله، دانش آموخته دوره دکتری شناخته می‌شود و به دریافت درجه دکتری نایل می‌شود.

تبصره 8:

تدوین رساله مطابق با دستورالعمل تحصیلات تکمیلی الزامی است. مسئولیت کنترل آن بر عهده استاد راهنما و هیأت داوران است.

فصل هشتم

موارد اخراج، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده 27:

در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم خواهد شد:

1. میانگین کل نمره های درسی کمتر از 16 شود.
2. دو نیمسال مشروط شده باشد.
3. صلاحیت علمی دانشجو برای استمرار فعالیت پژوهشی پس از دو بار شرکت در ارزیابی جامع احراز نشود.
4. در صورت دو بار عدم موفقیت در دفاع از طرح پیشنهاد پژوهشی
5. رساله دانشجو برای بار دوم «غیر قابل قبول» ارزیابی شود.
6. سنوات مجاز تحصیل دانشجو به پایان برسد.

تبصره 1:

در صورت محروم شدن دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری، اداره تحصیلات تکمیلی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، پس از تسویه حساب با دانشگاه و پرداخت هزینه های آموزش رایگان (دوره روزانه) صرفاً "گواهینامه ای بر اساس کارنامه تحصیلی دانشجو صادر می نماید.

ماده 28:

تحصیل در دوره دکتری به طور تمام وقت است.

ماده 29:

عدم ثبت نام در هر نیمسال تحصیلی در زمان مقرر، به منزله انصراف دانشجو از تحصیل تلقی می شود. در موارد استثنائی که دانشجو عذر موجه داشته باشد، می تواند با موافقت گروه و دانشکده و تأیید تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با رعایت حداکثر مدت مجاز تحصیل، حداکثر تا دو نیمسال از مرخصی تحصیلی (با احتساب در سنوات تحصیلی)

تبصره 1:

درخواست مرخصی باید قبل از مهلت ترمیم ثبت نام در آن نیمسال تحصیلی به شورای تحصیلات گروه مربوط تسلیم و موافقت دانشکده و تحصیلات تکمیلی دانشگاه کسب شود.

تبصره 2:

در نیمسال اول سال تحصیلی به دانشجو مرخصی داده نمی‌شود. موارد خاص در شورای تحصیلات تکمیلی گروه قابل بررسی است و بایستی به تایید اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه برسد. عوارض ناشی از اخذ مرخصی و عدم ارائه دروس در ترم های آتی بر عهده دانشجو است.

تبصره 3:

بانوان شاغل به تحصیل، می‌توانند از 5 نیمسال تحصیلی متوالی مرخصی برای هر زایمان بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده کنند (دو نیمسال آن با تایید اداره تحصیلات تکمیلی و مابقی با تایید کمیسیون موارد خاص خواهد بود). درخواست به منظور استفاده از فرصت فوق باید طی زمان بارداری و با تایید مستندات مربوطه توسط پزشک معتمد و ارائه آن به تحصیلات تکمیلی دانشگاه و کمیسیون موارد خاص صورت می‌گیرد.

ماده 30:

دانشجوی دکتری می‌تواند به هر دلیل، از تحصیل اعلام انصراف نماید. در این صورت باید درخواست خود را مبنی بر انصراف به گروه مربوطه تسلیم نماید تا طی فرآیند اداری به تایید اداره تحصیلات تکمیلی برسد. چنانچه دانشجو بعد از یک ماه درخواست خود را پس نگیرد، دانشگاه نسبت به صدور گواهی قطعی انصراف اقدام می‌نماید.

ماده 31:

دانشجویانی که امتحان جامع را با موفقیت گذرانده باشند و به هر دلیل از ادامه تحصیل منصرف یا موفق به اتمام دوره نشوند، پس از تسویه حساب با دانشگاه و پرداخت هزینه های آموزشی رایگان (دوره روزانه) بنا به درخواست می‌توانند تأییدیه مبنی بر گذراندن مرحله آموزشی دوره دکتری دریافت کنند.

فصل نهم

سایر مقررات

ماده 32:

دانشجویانی که دروس مرحله آموزشی و امتحان جامع و دفاع از پیشنهاد پژوهشی را با موفقیت گذرانده باشند، در طول مدت مجاز دوره دکتری می توانند به مدت 6 ماه از فرصت مطالعاتی خارج یا داخل کشور مطابق مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری استفاده کنند.

تبصره 1:

مقررات استفاده از فرصت مطالعاتی دانشجویان دکتری در سایت حوزه معاونت پژوهشی درج شده است. در صورت چاپ مقاله در فرصت مطالعاتی خارج از کشور توسط دانشجوی دکتری، به شرط حمایت‌های مالی استاد راهنما در دانشگاه مقصد (خارج از کشور)، ذکر نام استاد راهنما و دانشگاه مقصد (خارج از کشور) در مقاله منتشرشده بلامانع است.

ماده 33:

در مقطع دکتری مهمانی، انتقالی، تغییر رشته و گرایش ممنوع است.

ماده 34:

در دوره دکتری پیش ترم و معرفی به استاد جهت اخذ درس ممنوع است.

ماده 35:

دانشجویان دوره دکتری، حق تدریس در دوره های تحصیلات تکمیلی را ندارند. گروه های آموزشی می توانند از پتانسیل های آموزشی آنها، با مجوز کتبی استاد راهنما در تدریس دوره کارشناسی (حداکثر برای 2 درس تا سقف 6 واحد) و یا برگزاری کلاسهای حل تمرین فقط کارشناسی ارشد (در صورتی که سیلابس درس، برگزاری حل تمرین را پیش بینی کرده باشد) استفاده نمایند.

ماده 36:

چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی برداری و مانند این‌ها) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تایید شود، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره:

احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.